

CASTELLS CATALANS

PRADES

Nom del castell: vila murallada de Prades

Data de construcció: segle XII

Municipi: Prades

Comarca: Baix Camp

Altitud: 951 m

Coordenades: E 331718.5, N 4575295 (ED50 UTM 31N). Longitud: 00° 59' 18.8" Latitud: 41° 18' 35.0" (ETRS89 Geodèsiques)

Com arribar-hi: accés més ràpid des de Barcelona a través de l'AP-2 i aleshores pujar a Prades des de Vimbodí per Vilanova de Prades, si bé també s'hi pot pujar des de l'Espluga de Francolí.

Per començar amb aquesta breu història es fa referència als orígens, en els quals els àrabs van construir diferents edificacions al voltant de l'any 1090, de les quals destaquen el castell de Siurana i les muralles de Prades. Aquestes fortificacions però, van servir de ben poc, ja que l'any 1153 van anar a parar en mans de Ramon Berenguer III.

No va ser fins al 1159 que Ramon Berenguer IV atorgà als pradencs una carta de població, on donava el dret de la lliure construcció i utilització dels prats i dels boscos, de l'anomenada antigament muntanya de Siurana. Al 1170 expulsava definitivament als sarraïns. Tot seguint i referint-me a l'època medieval, a principis de 1200 Prades va viure un moment de prosperitat sota el mandat de Jaume I, fet que es manifestà amb un mercat de bestiar molt important (celebraven més de quatre fires a l'any).

Anys més tard, Prades tornà a viure un altre moment de progrés que es mantingué fins a finalitzar l'època medieval gràcies al dret de batre moneda, la importància de la fira, l'eixamplament del camí que unia Prades i Tarragona i la presència de les famílies jueves. Més endavant, al 1215, Prades, finalment, es convertí en capital del comtat de Prades.

El 6 de maig de 1324, Jaume II nomenà el seu fill Ramon Berenguer comte i senyor de les terres i les muntanyes de Prades. La senyoria incloïa la Baronia d'Entença i per tant els seus dominis eren: Prades, Capafonts, la Febró,

Portal principal d'entrada. Foto de Jordi Gironès.

Ulldemolins, Albarca, Vilanova de Prades, Cornudella de Montsant, Arbolí, l'Aleixar, Vilaplana, Maspujols, Mont-ral, Samuntà, la Riba, Cabrera i la Mussara. També tenia drets sobre Poblet, el Vilosell, la Pobla de Cèrvols, Gratallops, Poboleda, la Morera, Porrera i la Vilella Alta.

L'11 de març de 1341, Ramon Berenguer intercanvià amb el seu germà Pere el comtat d'Empúries pel de Prades i, un any més tard, Pere va donar als pradencs el dret de tenir pesos i mesures pròpies de Falset (que sempre havia estat actuant com a capital, tot i que en aquells moments ho era el municipi de Prades).

Després de Pere I, el comtat de Prades passa al seu fill Joan I i d'aquest a la seva néta, Joana (1441), que més tard es casà amb Joan Ramon Folc II de Cardona (així doncs, queden

Paraments de les restes del castell l'any 1986. Fotografia de Jordi Gironès.

vinculades dues cases, la de Prades i la de Cardona). Més tard, Joana de Cardona dona el sí a Alfons d'Aragó i finalment, un segle més tard, la tretzena comtessa, Catalina d'Aragó Folc de Cardona, s'uneix amb Juan de la Cerda, que residia a Sevilla i on s'endugué l'arxiu del comtat.

Amb la finalitat d'acabar les muralles, l'any 1408, Martí l'Humà retingué durant quatre anys el pa, el vi i la carn per obtenir-ne fons econòmics. Dotze anys més tard Alfons el Magnànim donà permís a Bernat d'Olms per explotar les mines de ferro trobades al municipi.

El comtat de Prades va donar suport a Joan II en la seva guerra contra la Generalitat i el Consell de Cent (1462-1472). Durant aquesta guerra al municipi hi havia una caserna general.

Els documents del S. XVI reflecteixen que la fira de la població era molt important tot i que hi hagués una gran activitat bandolera en aquells moments. Aquesta activitat perdurà fins al S. XVIII.

Al 1645, els síndics del comtat de Prades revelen els maltractaments comesos per part dels soldats francesos, però la població va manifestar-se contra les tropes franceses. Tot i així no hi van haver solucions fins que el governador de Tarragona va començar una campanya per conquerir el municipi de Prades.

Al 1718, durant la guerra de successió, era impossible defensar-se i el castell va ser totalment enderrocat. A partir del S. XVIII, Prades anà perdent el paper de capital comarcal, tot i que el seu mercat encara era potent.

La vila fou cremada altre cop el juliol de 1874 en mans dels liberals que ocupaven Prades; el 26 de febrer la van assetjar.

El S. XX, va estar condicionat per la fil·loxera. Tot i això, la fira ramadera de Sant Bartomeu encara és viva. Al 1925 s'hi conreava vímet, per a la cristalleria i al 1946 s'hi creà la cooperativa agrícola de Prades.

I ja per finalitzar, a l'època contemporània, Prades aconsegueix 1.090 habitants (és el màxim en què arriba la població).

Aquí acaba la història de Prades, però he de fer un petit comentari. Fa uns 25 anys, la vila de Prades va quedar-se una mica buida ja que la ramaderia i l'agricultura, que havien estat la base del sosteniment del poble, començaven a decreixer per diverses causes i això va obligar a molts dels joves del poble a marxar cap a la capital per poder buscar una feina estable. Per tot això, Prades té actualment 580 habitants sensats i, l'Ajuntament l'està encaminant cap al Turisme.

BREU HISTÒRIA DEL POBLE (*fragment extret del treball cedit per Anna Roca sobre «Estudi de la duresa de l'aigua de les fonts de Prades» - 2n. Batxillerat - 2002*).

Jordi Gironès Vilardebò
Novembre de 2009